

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 76/2013-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. B., Ú., zastúpeného advokátkou JUDr. E. B., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Všeobecnej deklarácie ľudských práv postupom a opatrením Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky – podnetom na vykonanie daňovej kontroly z 30. augusta 2012 sp. zn. 1020101/1/555627-1145947/2012 a postupom a opatrením Daňového úradu N. – oznámením o výkone daňovej kontroly sp. zn. 9412401/5/2838366/2012 z 5. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. B. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. decembra 2012 doručená sťažnosť M. B., Ú. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 1 Všeobecnej deklarácie ľudských práv konaním a opatrením Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“) – podnetom na vykonanie daňovej kontroly z 30. augusta 2012 sp. zn. 1020101/1/555627-1145947/2012

(ďalej len „podnet“) a konaním a opatrením Daňového úradu N. (ďalej len „daňový úrad“) – oznámením o výkone daňovej kontroly sp. zn. 9412401/5/2838366/2012 z 5. októbra 2012 (ďalej len „oznámenie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo doručené oznámenie daňového úradu, na základe ktorého mala začať u sťažovateľa ako daňového subjektu daňová kontrola 29. októbra 2012. Sťažovateľ po začatí daňovej kontroly požiadal 16. novembra 2012 o predloženie podnetu na vykonanie opätovnej kontroly za zdaňovacie obdobie 2007.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie „*princípu legality*“ podľa čl. 2 ods. 2 ústavy, porušenie čl. 1 Všeobecnej deklarácie ľudských práv a ďalej aj „*neoprávnený zásah do jeho slobody garantovanej v čl. 12 ods. 1 Ústavy SR a porušenie čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR*“, ku ktorému malo dôjsť konaním a podnetom finančného riaditeľstva a konaním a oznámením daňového úradu.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ v závere žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie v náleze vyslovil, že postupom a podnetom finančného riaditeľstva a postupom a oznámením daňového úradu došlo k porušeniu jeho označených práv, aby zrušil podnet finančného riaditeľstva a oznámenie daňového úradu, zakázal pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd sťažovateľa a priznal mu náhradu trov konania. Sťažovateľ zároveň žiadal, aby ústavný súd rozhodol „*o dočasnom odložení vykonateľnosti opatrenia Daňového úradu N. – oznámenia o vykonaní daňovej kontroly zo dňa 05.10.2012 a uložil Daňovému úradu N. zdržať sa výkonu daňovej kontroly u sťažovateľa až do právoplatného rozhodnutia o predloženej sťažnosti*“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy, ako aj porušenie čl. 1 Všeobecnej deklarácie ľudských práv konaním a podnetom finančného riaditeľstva a konaním a oznámením daňového úradu o výkone daňovej kontroly.

Ústavný súd preskúmal na predbežnom prerokovaní sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V tejto súvislosti považoval za potrebné poukázať na svoje subsidiárne postavenie pri ochrane ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv.

V súvislosti s napadnutým postupom a podnetom finančného riaditeľstva a postupom a oznámením daňového úradu ústavný súd upriamuje pozornosť na už spomenutý princíp subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy), z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú

v občianskom súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 133/05).

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tých práv, porušenie ktorých sťažovateľ namieta v konaní pred ústavným súdom, neposkytuje iný všeobecný súd na základe jemu dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia týchto práv.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“) daňovou kontrolou správca dane zisťuje alebo preveruje skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie dane alebo dodržiavanie ustanovení osobitných predpisov. Daňová kontrola sa vykonáva v rozsahu, ktorý je nevyhnutne potrebný na dosiahnutie jej účelu.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že ide o špecifickú kontrolnú činnosť správcu dane, a z povahy daňovej kontroly vyplýva, že sa v nej nerozhoduje o žiadnych právach a povinnostiach sťažovateľa ako daňového subjektu. Sťažovateľ ako daňový subjekt je povinný strpieť daňovú kontrolu a v rámci priznaných práv daňovým poriadkom má len právo vyjadriť sa k daňovej kontrole a navrhnúť, aby v protokole boli uvedené jeho vyjadrenia k daňovej kontrole a k jej zisteniam. Až následne, v závislosti od výsledkov daňovej kontroly, správca dane môže začať daňové konanie, v ktorom sa už rozhoduje o právach a povinnostiach daňových subjektov. Z tohto uhla pohľadu je sťažnosť už prima facie predložená ústavnému súdu predčasne, pretože ak by sa aj v budúcnosti tento predpoklad naplnil, právomoci ústavného súdu by predchádzalo konanie a rozhodovanie

orgánov verejnej moci s možnosťou využitia prostriedku nápravy i v rámci správneho súdnictva podľa piatej časti druhej hlavy zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

Pokiaľ by však v rámci aktuálnej daňovej kontroly malo dôjsť k prekročeniu právomoci finančného riaditeľstva, respektíve daňového úradu alebo k inému excesu, ktorým by mali byť hrubo porušené práva sťažovateľa ako daňového subjektu, tak ako to je tvrdené aj v posudzovanej sťažnosti, v takom prípade mal sťažovateľ možnosť postupovať podľa piatej časti piatej hlavy OSP (§ 250v nasl.) a iniciovať konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

Uvedené dôvody viedli ústavný súd k záveru o nedostatku svojej právomoci v tejto veci, pretože právomoci ústavného súdu predchádza v tomto prípade právomoc príslušného daňového orgánu, resp. všeobecného súdu, a teda sťažovateľ mal (alebo aj bude mať) k dispozícii iné účinné právne prostriedky na ochranu svojich označených práv. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa ako celok odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Nad rámec tohto odôvodnenia ústavný súd poznamenáva, že Všeobecná deklarácia ľudských práv nie je záväzným dokumentom medzinárodného práva a ani Slovenská republika nie je ňou viazaná.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. februára 2013